

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 1 grudnia 2023 r.

Pozycja 327

POSTANOWIENIE

z dnia 25 września 2023 r.

Sygn. akt Ts 184/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Michał Warciński – przewodniczący
Rafał Wojciechowski – sprawozdawca
Krystyna Pawłowicz,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 10 stycznia 2023 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej D.K,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 29 sierpnia 2022 r. (data nadania) D.K. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu, wystąpił o stwierdzenie, że: 1) art. 15 zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, ze zm.; dalej: ustawa o Covid-19) jest niezgodny z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284) oraz art. 6 powołanej wyżej Konwencji; 2) art. 235² § 1 pkt 2 i 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.; dalej: k.p.c.) jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Skarżący twierdzi, że zakwestionowany w skardze art. 15 zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy o Covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, ze zm.) przez to, że dopuszcza zmianę składu sądu (z trzech sędziów na jednego) także wtedy, gdy w postępowaniu odwoławczym został już wyznaczony skład sądu (trzech sędziów), narusza zasady kolegalności i ciągłości (niezmienności) składu orzekającego. Obowiązywanie tego przepisu doprowadziło do „obniżenia standardu ochrony prawnej w sprawach rozpatrywania środków zaskarżenia – w toku trwania tych postępowań” (s. 5).

Z kolei zaskarżony art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. przez to, że pozwala na swobodne dopuszczanie przez sąd materiału dowodowego i oddalanie wniosków dowodowych, które w ocenie stron procesu mają znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, narusza zdaniem skarżącego prawo do rzetelnego rozpoznania sprawy.

Postanowieniem z 10 stycznia 2023 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 1 lutego 2023 r.) Trybunał odmówił nadania dalszego biegu skardze, stwierdziwszy, że została ona złożona z przekroczeniem ustawowego terminu określonego w art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393). Trybunał wskazał, że skarżący nie uwzględnił biegu terminu wniesienia skargi, czyli okresu od dnia doręczenia pełnomocnikowi reprezentującemu skarżącego na etapie postępowania sądowego ostatecznego orzeczenia, do dnia wystąpienia przez niego do sądu z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej.

W zażaleniu złożonym 7 lutego 2023 r. (data nadania) skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do rozpoznania merytorycznego. Podniósł, że termin wniesienia skargi rozpoczął swój bieg od dnia doręczenia orzeczenia skarżącemu (skarżący nie wskazał daty), a nie pełnomocnikowi, który reprezentował go w postępowaniu zakończonym wydaniem ostatecznego orzeczenia. Skarżący zarzucił także, że w świetle postanowienia Trybunału z 7 stycznia 2016 r. (sygn. U 8/15, OTK ZU A/2016, poz. 1), a także wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 7 maja 2021 r. (Xero Flor w Polsce Sp. z o.o. przeciwko Polsce, skarga nr 4907/18), „zaskarżone orzeczenie wydane zostało przez osobę nieuprawnioną nie piastującą urzędu sędziego, a więc jest nieważne z mocy prawa”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Trybunał stwierdza, że zaskarżone postanowienie jest prawidłowe, a zarzuty sformułowane w zażaleniu nie podważają podstaw odmowy nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

3. W odniesieniu do podniesionych w zażaleniu zarzutów wniesienia skargi w terminie istotne są dwie kwestie. Po pierwsze, data 11 lutego 2022 r. (tj. data doręczenia orzeczenia pełnomocnikowi reprezentującemu skarżącego na etapie postępowania sądowego) została wskazana i – zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p.TK – udokumentowana jako data doręczenia mu wyroku Sądu Apelacyjnego w Ł., a tym samym rozpoczynająca bieg terminu wniesienia skargi konstytucyjnej przez samego skarżącego (s. 3). Tę samą datę skarżący wskazał i udokumentował jako początkową datę biegu terminu także w sprawie drugiej, tożsamej skargi, którą ten sam adwokat wniósł do Trybunału 29 kwietnia 2022 r. (tj. w sprawie Ts 93/22). Po drugie, skarżący wydaje się nie zauważać, że zasadniczym powodem wniesienia skargi z przekroczeniem terminu było nieuwzględnienie tego, że wystąpienie z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu powoduje wstrzymanie, nie zaś przerwanie biegu terminu wniesienia skargi (art. 44 ust. 3 u.o.t.p.TK). Skarżący wystąpił do sądu z wnioskiem 1 kwiet-

nia 2022 r., konsumując znaczną część (49 dni) trzymiesięcznego terminu (liczonego od 11 lutego 2022 r.). Na sporządzenie skargi pełnomocnikowi pozostało zatem 41, a nie 91 dni (liczonych od 31 maja 2022 r.). Skarga konstytucyjna została wniesiona 29 sierpnia 2022 r., podczas gdy termin, o którym mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, upłynął 10 lipca 2022 r.

4. Sformułowany w zażaleniu zarzut nieważności postępowania opiera się natomiast na błędnym przeświadczeniu, że z postanowienia Trybunału w sprawie o sygn. U 8/15 oraz przywołanych w nim wyroków z 3 grudnia 2015 r. (sygn. K 34/15, OTK ZU nr 11/A/2015, poz. 185) i 9 grudnia 2015 r. (sygn. K 35/15, OTK ZU nr 11/A/2015, poz. 186) wynika ważność wyboru pięciu sędziów konstytucyjnych dokonanego przez Sejm VII Kadencji.

Skarżący nie wziął pod uwagę tego, że żaden z przywołanych w zażaleniu judykatów nie odnosi się ani do statusu prawnego któregośkolwiek z sędziów Trybunału, ani prawidłowości wyboru określonych osób na to stanowisko. Z postanowienia Trybunału w sprawie U 8/15 wynika jedynie, że w polskim systemie prawnym nie istnieją zarówno organy, jak też mechanizmy, które umożliwiałyby weryfikację legalności wyboru sędziów Trybunału. Z kolei wskazane w tym postanowieniu wyroki (sygn. K 34/15 i K 35/15) są orzeczeniami o prawie, tj. o zgodności bądź niezgodności zaskarżonych przepisów ówczesnie obowiązującej ustawy o Trybunale Konstytucyjnym i ustawy o zmianie tej ustawy. W sprawie K 34/15 Trybunał nie orzekał więc o wyborze nowych sędziów, w tym Piotra Pszczółkowskiego, lecz o zgodności z Konstytucją zaskarżonego przepisu tej ustawy w zakresie, w jakim dotyczył sędziów, którzy kończyli swoje kadencje 6 listopada oraz 2 i 8 grudnia 2015 r. Skarżący ponadto wydaje się nie zauważać, że to właśnie w wyniku przywołanych w zażaleniu orzeczeń czynności orzecznicze w Trybunale zaczęli 12 stycznia 2016 r. wykonywać sędziowie Piotr Pszczółkowski i Julia Przyłębska, wybrani przez Sejm VIII Kadencji na miejsce sędziów, których kadencja zakończyła się 2 i 8 grudnia 2015 r.

Nie jest trafny także zarzut, jakoby zasiadający w Trybunale Piotr Pszczółkowski nie pełnił funkcji sędziego konstytucyjnego także w świetle przywołanego w zażaleniu wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej: ETPCz) z 7 maja 2021 r. (Xero Flor w Polsce Sp. z o.o. przeciwko Polsce, skarga nr 4907/18). Powołując się na to orzeczenie skarżący nie uwzględnił bowiem tego, że ETPCz, przeanalizowawszy polski porządek prawny, a także orzeczenia Trybunału w sprawie U 8/15, K 34/15 i K 35/15 odnotował, że „[p]o wydaniu postanowienia w sprawie U 8/15, w dniu 12 stycznia 2016 r. Prezes Trybunału Konstytucyjnego dopuścił do składu orzekającego dwóch sędziów wybranych w dniu 2 grudnia 2015 r. (P.P. [Piotra Pszczółkowskiego] i J.P.) celem zastąpienia sędziów, których kadencja wygasła odpowiednio w dniach 2 i 8 grudnia 2015 r.” (paragraf 42). Dalej ETPCz zauważył, że „w świetle orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego K 34/15, K 35/15 i U 8/15 brak było wątpliwości co do ważności wyboru pozostałych dwóch sędziów (J.P. i P.P. [Piotra Pszczółkowskiego]), którego dokonano w dniu 2 grudnia 2015 r.” (paragraf 261).

5. Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że zarzuty sformułowane w zażaleniu, dotyczące nieprawidłowości powołania wskazanych w nim pozostałych sędziów Trybunału, nie mają związku z rozpatrywaną sprawą, dlatego pozostawione zostały bez rozpoznania.

Mając powyższe na względzie Trybunał Konstytucyjny nie uwzględnił zażalenia.